

ONDERZOEKSOPZET MINIMABELEID

REKENKAMERCOMMISSIE LEIDSCHENDAM-VOORBURG EN RIJSWIJK

17 februari 2011

INLEIDING

De rekenkamercommissie Leidschendam – Voorburg en Rijswijk heeft besloten een onderzoek doen naar het minimabeleid in deze gemeenten.

Doel hiervan is de raden van beide gemeenten inzicht te geven in de effecten van dit beleid tegen de achtergrond van de komende ombuigingen, zowel op landelijk als op gemeentelijk niveau. Op grond hiervan kunnen de raden de beleidsvoornemens toetsen op gewenste effecten ter ondersteuning van de eigen besluitvorming.

VRAAGSTELLING

De centrale onderzoeksvraag van de rekenkamercommissie luidt:

Vindt de implementatie van ombuigingen in het minimabeleid in de gemeenten Leidschendam-Voorburg en Rijswijk plaats op basis van een duidelijke rol van de raad en op basis van aan de raad beschikbaar gestelde documenten met informatie over het bereik en de effecten van dit beleid?

Deelvragen zijn:

- Wat is de mate van bereik van het beleid voor de verschillende doelgroepen en typen huishoudens?
- Welke vrijheden of mogelijkheden heeft de gemeente(raad) bij het vormgeven van het minimabeleid?
- Welke maatregelen zijn mogelijk om het bereik waar nodig te vergroten?
- Wat is de doorwerking van de verschillende (mogelijke) ombuigingsmaatregelen binnen de verschillende nader af te spreken typen huishoudens? Voor wat de gemeentelijke ombuigingen betreft gaat het om de beoogde doorwerking van de beleidsvoornemens van het college en de effecten van de feitelijke besluitvorming daarover.
- Hoe is de kaderstellende en controlerende rol van de raad gestalte gegeven en welke actie is eventueel nodig tot verbetering daarvan?

NORMENKADER

Het definitieve normenkader zal als eerste stap van het onderzoek in overleg tussen onderzoekers en rekenkamercommissie worden uitgewerkt. Hierin zal in elk geval als uitgangspunt worden gehanteerd dat minimabeleid meer is dan inkomensondersteuning voor mensen met een laag inkomen. Onderdelen van dat beleid zijn evenzeer het vergroten van de zelfredzaamheid, het bevorderen van participatie alsmede kwijschelding van lokale lasten of het verlenen van

bijzondere bijstand. Het gaat bij dit onderzoek dus om regelingen die alleen of met name gericht zijn op mensen met een minimuminkomen (waarbij de inkomensgrens kan verschillen per regeling).

Voorts zal een zorgvuldige selectie plaatsvinden van een beperkt aantal (waarschijnlijk vier) typen huishoudens, zoveel mogelijk representatief voor een groot deel van de minima. Hierbij wordt gebruik gemaakt van tien standaard voorbeeldbegrotingen zoals uitgewerkt door het NIBUD. Het ligt voor de hand voor deze keuze mede gebruik te maken van de bij de gemeente beschikbare gegevens.

ONDERZOEKSAANPAK

De onderzoekers zullen het onderzoek ter hand nemen via de volgende stappen.

- Verzamelen van de nodige informatie over o.a. het huidige minimabeleid, de omvang van de doelgroepen en subgroepen, het bereik van deze groepen, de inkomenseffecten van de huidige regelingen, beleidsvoornemens zowel landelijk als gemeentelijk, de rol van de gemeenteraden bij het beleid.
- Interviews met bestuurders en ambtelijke organisatie.
- Analyse van de gegevens, opstellen van een rekenmodel waarmee bekeken kan worden op welke regelingen verschillende typen huishoudens een beroep kunnen doen in de huidige situatie en bij een doorrekening van voorgenomen ombuigingen van het minimabeleid..
- Opstellen van een tussenrapportage aan de rekenkamercommissie; de commissie stelt deze tussenrapportage beschikbaar aan de raad ten behoeve van de besluitvorming over de ombuigingsvoorstellen bij de Voorjaarsnota.
- Na de besluitvorming opstellen van de eindrapportage, met een uitwerking van de definitieve beleidswijzigingen.

Voor het opstellen van het rekenmodel en daarmee ook de tussenrapportage is het van belang dat de onderzoekers zicht hebben op de richting van het ombuigingsvoorstel. Hiervoor zijn de onderzoekers afhankelijk van de voortgang en openheid van de ambtelijke organisatie. Zij hoeven in deze fase nog geen exacte getallen te hebben, maar moeten wel weten hoe het ombuigingsvoorstel er in grote lijnen uit zal zien om een werkend model te kunnen opstellen

PLANNING

Het onderzoek zelf heeft een doorlooptijd van vijf maanden.

Met het onderzoek wordt in februari 2011 gestart.

De nadere planning is als volgt:

- februari/maart 2011 informatieverzameling en interviews
- maart/april 2011 analyseren informatie, opstellen rekenmodel
- april/mei 2011 concept tussenrapportage in
rekenkamercommissie, daarna naar
gemeenteraden ten behoeve van
besluitvorming over de VJN
-
- juni 2011 opstellen eindrapportage
- juli/augustus 2011 ambtelijk hoor en wederhoor
- augustus/september 2011 bestuurlijk hoor en wederhoor
- oktober 2011 aanbieding rapport met conclusies en
aanbevelingen van de rekenkamercommissie
aan de gemeenteraden

Het onderzoeksbureau schat de tijdsbesteding van de betrokkenen bij de gemeenten aan het onderzoek op ongeveer 5 respectievelijk 8 werkdagen voor Leidschendam-Voorburg respectievelijk Rijswijk.

UITVOERDER ONDERZOEK

Het onderzoek zal worden uitgevoerd door het onderzoeksbureau Hiemstra & De Vries te Utrecht.